8-an de marto : INTERNACIA TAGO DE LA VIRINO

« Enkonduko de Mireille Grosjean :
Virinoj
Plej gravas

· Ke knabinoj kaj virinoj povu studi laŭ siaj kapabloj same intense kaj longe kiel knaboj kaj viroj. Ni edukistoj havas en tio ŝlosilan rolon.
· Ke virinoj, se ili havas la saman diplomon, la saman dumprofesian lertigadon, la saman profesian sperton, havu la saman salajron kiel viroj.
· Ke elstaraj virinoj kiel Maya Angelou, Bertha von Suttner, Wangari Muta Maathai, Malala Yusafsai kaj multaj aliaj ekzemplodonaj virinoj, estu prezentitaj en la lernejaj programoj. Eltaraj ili estis aŭ estas, ili devas elstari. Tio ebligos pozitivan kaj kuraĝigan efikon ĉe knabinoj.
· Kaj finfine, ke viroj kaj virinoj KUNE gvidu nian mondon al egaleca disdivido de la riĉecoj kaj produktoj de la planedo. Justa pago de la produktoj endas. Tiel ĉiu homo **povos** vivi feliĉe kaj digne en la regiono, kie li/ŝi naskiĝis.

Enkonduko de Verdiana Grossi, historiistino pri paco, homaj rajtoj kaj historio de la virinoj, prezidanto de la Internacia Lyceum-Klubo de Ĝenevo :
Originalo en la franca. Esperantigis la tekston Mireille Grosjean.

Refoja malkovro de valora teksto : MEMORANDO pri la PACO (1915, ĝisdatigita en 1919 kaj en 2016)
Estas tekstoj, kiuj impresas nin pli ol aliaj, ĉar ili enhavas mesaĝon. Tiele la Historio povas tiel subite aperi en la Nuno. Memori aŭ forgesi ? Remalkovri signifas devon komenti, kompreni kaj esplori pri rimedoj, ĉefe kiam temas pri konfliktoj. Kelkaj personoj asertos, ke tio senutilas, ke militoj ĉiam aperos kaj ke ekzistas neniu solvo por tio. Aliaj klopodos daŭre esplorante pri solvoj tra diversaj vojoj kaj ĉefe evoluigante efikan preventon de militoj.
En februaro 2015 la ĝeneva Lyceum-Klubo Internacia, fondita en 1912, prilaboris tiun tekston. La originalo estis verkita de 36 virinoj (el ili 13 lernantinoj de supera mezlernejo) el 7 naciecoj kaj estis subskribita en Ĝenevo la 9-an de februaro 1915. Ĝi estis la fondo- kaj kreoakto de la Tutmonda Unio de la Virino por la Paco, kiu aktivis ĝis la fino de la dua mondmilito.
Fakte tiu teksto invitas al reviziado de la imago de la virinoj pri la milito ; ĝi spronas ilin eklukti kontraŭ la psikologiaj kaŭzoj de la militoj : timo, nescio kaj monavido. Devas okazi pripensado pri valoroj kiel toleremo, solidareco, respekto de la kulturaj kaj religiaj diversecoj, respekto de iu eksterlandano, ktp. Temas pri reguloj por taŭga konduto en la ĉiutaga vivo ĉie en la mondo.
La fondintino de la Tutmonda Unio estis la usonanino Clara Guthry d'Arcis ; ŝi elektis kiel sekretariinon la svisinon Marguerite Gobat. Tiu lasta kontribuis kiel redaktistino, feministino, pacbatalantino kaj edukistino en la lanĉo de tiuj principoj. La originala teksto estas dulingva : en la franca kaj la angla.
La versioj en la franca, germana, itala kaj angla utilis kiel bazo por la traduko al Esperanto verkita en Belgio de Sinjoro Germain Pirlot, laŭ instigo de Mireille Grosjean, prezidanto de la Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj. Tiu lingvo utilis kiel referenco por la tradukoj al la araba, la ĉina, la portugala, la nepala ; al tiuj lingvoj esperebele aldoniĝos pliaj lingvoj, pliaj versioj de tiu inspira teksto. Intertempe la du versioj en la franca kaj Esperanto ekflugas al la tuta mondo tra plej diversaj kanaloj kaj retoj. Tiu teksto insistas ĉefe pri la respondeco ne nur individua sed ankaŭ kolektiva vidalvide de la milito. Ĉiu persono, ĉu viro ĉu virino, nun

devus koni kaj alpropriigi al si unu aŭ plurajn punktojn de tiu dokumento kaj decidi lukti por ĝia respekto.
Tiuj 14 punktoj iru al plej multaj rondoj tra la mondo ! Ili estu inspirofonto kaj kaŭzu fruktodonajn interŝanĝojn. Jen la deziro de la personoj, kiuj subskribis ĝin hieraŭ, subskribas ĝin hodiaŭ kaj subskribos ĝin morgaŭ !
Verdiana Grossi

Memorando de Monda Unio de la Virino por la internacia konkordo
Parte redaktita de membroj de *Lyceum Club International* (Ĝenevo, 1915 kaj 1920).
Dediĉita al la konstruado de la paco.
Ĝisdatigita de la membroj de *Lyceum Club International* de Ĝenevo kaj de Svislando, januare 2016.

1) Kapablu distingi la diversecon de la vidpunktoj, devigu vin trovi akordiĝterenon.

2) Anstataŭigu la malamajn pensojn, la detruemajn fortojn, per pensoj de kunsentemo kaj de justeco, per konstruigaj fortoj. Tio kun la celo neniigi la barojn en nia spirito antaŭ ol esperi neniigi la barojn en nia kunvivantaro kaj en la mondo.

3) Evitu diskonigi novaĵojn aŭ raportojn, kiuj povus estigi antaŭjuĝojn kaj malamon inter popoloj kaj nacioj.

4) Kontraŭ ĉiu pesimisma opinio ĉiam kaptu la okazon por starigi la memfidon de via rokfirma fido en la ebleco aboli la militon, fonton de tiom da mizeregoj.

5) Forigu la militludojn kaj lernigu al infanoj, ke la milito estas tro terura tragedio, por ke ĝi estu ludo. Ekinstruu al ili la senperfortan solvadon de konfliktoj, la repaciĝon kaj la mediaciadon.

6) Ne toleru ironiajn, malestimajn aŭ suspektemajn rimarkojn pri alilandanoj. Nepras lerni aŭskulti ilin por ekkoni ilian kulturon kaj la kontribuon, kiun ĉiu persono aŭ nacio povas doni al la komunumo.

7) Intensigu la lernadon de lingvoj ; zorgu, ke la infanoj eklernu vivantajn lingvojn. Respektu la lingvojn de la minoritatoj. Vojaĝante ne forgesu, ke via lando estos taksita laŭ via konduto.

8) Memoru, ke la religia maltoleremo estigis kelkajn militojn el la plej teruraj. Per kompara studado de la religioj respektu la diversajn kredojn.

9) Evitu la stereotipojn, kiuj kontribuas por malakcepti la alian aŭ por servi proprajn interesojn, kiuj ne atentas pri la homaj elementaj bezonoj. Strebu al trankvilaj kaj justaj juĝagadoj ; kuraĝigu kaj defendu la liberecon de penso kaj de opinio, kaj subtenu la sendependajn amaskomunikilojn. Zorgu, ke la antaŭjuĝoj kaj la maljustaĵoj estu forigitaj en la lernolibroj.

10) Respektu viajn apudulojn sen laŭdegi vian landon. Kiam vi vojaĝas, klopodu doni pri ĝi pozitivan bildon.

11) Ĉiam estu pretaj por kunlabori cele al la socia kaj ekonomia evoluado de la virinoj kaj aldoni en ĝin spiriton de solidareco. Luktu por la respekto de la infanaj rajtoj kaj por la protektado de infanoj.

12) Respektu la medion, la naturon kaj la bestspeciojn en malapero.

13) Kia ajn estu iun tagon via situacio, klopodu solvi akordiĝeme la malkonsentojn, kiuj povus naskiĝi ĉirkaŭ vi.

14) Per viaj pensoj kaj viaj agoj klopodu kunagi por la elradikigo de la psikologiaj kialoj de la milito : timo, nescio kaj monavido. Engaĝiĝu favore al la morala kaj materia malarmado.

2017-03-08

Porinforme : jen la originala teksto de la Memorando en la franca lingvo.

Mémorandum de l'Union mondiale de la femme pour la concorde internationale partiellement rédigé par des membres du Lyceum Club international (Genève, 1915 et 1920).
Consacré à la construction de la paix. Mis à jour par les membres du Lyceum Club international de Genève et de Suisse, janvier 2016

1) Sachez reconnaître la diversité des points de vue engagez vous à trouver un terrain d'entente.

2) Remplacez les pensées de haine, forces destructives, par des pensées d'empathie et de justice, forces constructives. Ceci afin de détruire les barrières dans notre esprit avant d'espérer détruire les barrières dans notre entourage et dans le monde.

3) Abstenez-vous de répandre des nouvelles ou des rapports susceptibles de créer des préjugés et de la haine entre peuples et nations.

4) Ne manquez jamais l'occasion d'opposer à toute opinion pessimiste l'assurance de votre foi inébranlable dans la possibilité d'abolir un jour la guerre, source de tant de détresse.

5) Supprimez les jeux de guerre et enseignez aux enfants que la guerre, est une tragédie trop sinistre pour en faire un jeu. Initiez-les à la résolution non-violente des conflits, la réconciliation et à la médiation.

6) Ne tolérez pas les remarques ironiques, méprisantes ou soupçonneuses à l'égard des étrangers. Il faut apprendre à les écouter pour connaître leur culture et l'apport que chaque personne ou nation peut donner à la cause commune.

7) Intensifiez l'étude des langues; veillez à ce que les enfants apprennent les langues vivantes. Respectez les langues des minorités. Rappelez-vous en voyageant que votre pays sera jugé d'après votre attitude.

8) Rappelez-vous que l'intolérance religieuse a été la cause de quelques-unes des plus terribles guerres. Par l'étude comparée des religions respectez les diverses croyances.

9) Evitez les stéréotypes qui contribuent à rejeter l'autre ou à servir des intérêts particuliers qui ne prennent pas en compte les besoins humains élémentaires. Efforcez-vous de juger avec calme et impartialité: encouragez et défendez la liberté de pensée et d'opinion et soutenez la presse indépendante. Veillez à ce que les préjugés et les injustices soient supprimés des manuels d'école.

10) Respectez vos voisins sans exalter votre pays. Lorsque vous voyagez efforcez-vous à en véhiculer une image positive.

11) Soyez toujours prêtes à collaborer au développement social et économique des femmes et apportez-y un esprit de solidarité. Engagez vous en faveur du respect des droits et de la protection de l'enfance.

12) Respectez l'environnement, la nature et les espèces animales en voie de disparition.

13) Quelle que soit un jour votre situation tentez de résoudre les différends qui pourraient surgir autour de vous par les moyens de conciliation.

14) Contribuez par la pensée et l'action au déracinement des causes psychologiques de la guerre : la peur, l'ignorance et l'avidité. Engagez-vous en faveur du désarmement moral et matériel. »